

# A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, kedd 1909. március 9.

54. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)  
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet

Nyomda telefontárhelye (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:  
Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.  
Félévre . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . 2 kor.  
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET  
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.  
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

## A tengerészképzés reformja.

Irta: dr. Král Miklós.

Amióta letűnt a tengerészet ugynevezett lovagkora: a vitorláshajó dicsőséges korszaka, azóta állandóan napirenden van a tengeri kereskedelem és tengerészet hazájában, Angliában a tengerészképzés reformjának kérdése.

A vitorláshajók ugyanis az utolsó tizenöt esztendőben fogytak meg számban és tonnatartalomban oly rohamosan. Azok az idősebb tengerészsakértők, akik pályájukat a vitorlás hajókon töltötték, avagy a tengerész-mesterséget vitorlás hajókon tanulták meg, azok mind annak az iránynak hívei, hogy jó, megbízható éber és hidegvérű és fegyelmzett tengerész tisztet kizárólag csak a vitorláshajó nevel.

A modern irányzat ellenben szakít ezzel a felfogással s a gőzhajón alkalmazott tengerészek kiképzésére alkalmatlannak tartja a kizárólagos vitorláshajó előszolgálatot, bár annyit elismer, hogy a tengerészeketől megkövetelt lelki tulajdonságok nevelésére és testi ügyességének elsajátítására a tengeri veszélynek inkább kitett vitorláshajó terhes szolgálata feleltet alkalmas. A gőzhajók számára gőzzel hajtott iskolahajót tart ez irányzat szükségesnek.

Tizenöt esztendő nem volt elég hosszú idő arra, hogy tapasztalatokon alapuló oly közvélemény alakuljon ki, mely egyik vagy másik irány mellett véglegesen döntött volna. Próbálkozó tapogatózásnak tartották tehát azt a harmadik irányt, amely a gőzhajót vitorlászolgálattal kombinálva a legújabb rendszerű iskolahajót szerelte fel s a vitorlás- és gőzhajók szolgálatára egyformán alkalmas tengerész-személyzet kiképzésére tette alkalmassá.

Az ilyen felszerelt iskolahajók beváltak. A vitorlával és gőzzel járó iskolahajó egyképpen alkalmasnak látszik a tengerészerények elnyerésére és a szakképzettség elsajátítására.

A magyar tengerészképzés alapos reformra szorul. Tulajdonképpen szó sem volt eddig tengerészképzésről hazánkban, hanem csakis tengerésztisztképzésről, a matrózszemélyzetnek a tengerészeti pályára való előkészítésével senkisésem törődött.

A magyar állam területén két tengerészeti főiskola van tengerésztiszt kiképzésére, mindkettő: a szárazföldön. Az egyik a buccari-i tengerészeti tanoda, amely alapítása óta iskolahajóval is bír, a másik a fiumei tengerészeti akadémia, amelynek nem volt s máig sincs iskolahajója. Aki a tengerészszolgálatot csak némiképp is ismeri, könnyen megértheti, hogy a fiumei tengerészeti akadémia fordított költségek nem adhatták meg a kellő gazdasági

ellenértéket, mert a tengerészpályára lépő ifjak szelekciója nem a szárazföldön, hanem csak iskolahajón történhetik. Nem csoda tehát, hogy a fiumei tengerészeti akadémia négy évfolyamát elvégző növendékek legnagyobb része, nem lépett tengerésztiszt pályára, avagy azt mihamarabb elhagyta. (A szerző itt nagy tévedésben van. — A szerk.)

Nem lesz érdektelen röviden ismertetni e helyütt az angol kereskedelmi miniszter által 1907. évben tartott szaktanácskozásnak a parlamenthez beterjesztett jelentésének kivonatát.

A szaktanácskozásban a parlament egyes utasítására Mr. Hudson E. Kearley alsóházi képviselő elnöksége alatt tizenegy tagból álló parlamenti bizottság vett részt, amely teljes nyilvánosság mellett huszonhárom ülést tartott és negyvenkét szakértőt kért fel véleményadásra; a meghallgatott szakemberek között voltak tengerésztisztek, hajószállalkozók, hajótulajdonosok, iskolahajóparancsnokok, orvosok és jogászok. Az összegező jelentést a parlament mindkét házához beterjesztették. A jelentés az iskolahajók államosítását határozottan ellenzi, azonban a fennálló iskolahajók állami támogatását véleményezi oly módon, hogy minden növendék után fizessen a kincstár 720 koronát évenként. Egy-egy matróz-növendék kiképzési idejét legfeljebb három évben, egy tiszt növendék kiképzési idejét pedig négy évben véli megállapítandónak. A kiképzés tartama alatt a növendéknek minden évben legalább hat hónapot tengerjáró iskolahajón kell töltenie. A növendékek a második évben már próbaszolgálatra kereskedelmi hajókra is beoszthatók, sőt az ügyesebbek és tanulékonyabbak már a második év végén A. B. (Able Seamha), vagyis elsőosztályú tengerészként hajóra szegődhetnek. Arról, hogy az iskolahajó vitorlás, vagy gőzzel hajtott legyen: a szaktanácskozás nem mondott véleményt.

Angliában a szárazföldön kiképzett tengerész: ismeretlen fogalom. Ott nincsen a fiumei tengerészeti akadémiahoz hasonló, a szárazföldön épült palota a tengerész-növendékek számára. Aki tengerész akar lenni, annak kora ifjúságában kell a hajóra szállania és a tenger veszélyeivel nem könyvből, hanem a tenger hátán kell megismerkednie. Ezért régóta honosodott meg már náluk az iskolahajó intézménye.

Két fajtájú iskolahajó van Angliában: álló és mozgó. Az álló, vagyis valamely kikötőben állandóan horgonyzó iskolahajók kizárólag a tengerészlegénység kiképzésére rendelték. A mozgó, vagyis évenként legalább nyolc hónapi

tengeri utat megtevő iskolahajók úgy tengerészlegénység, mint és legelső sorban a tengerésztisztek elméleti és gyakorlati kiképzésére hivatják. De az álló iskolahajók mindegyike is még külön kisebb hajóval bír s a növendékek évenként legalább két hónapi tengeri utat tesznek ezeken amit az új rendszerű oktatás kevesel.

A gyermekvédelem szempontjából is fontos missziót teljesítenek a matrózlegénység kiképzésére felszerelt hadihajók. Tengerészpályára testileg alkalmas s arra hajlammal bíró 11—13 éves árva, vagy elhangzott gyermekekkel népesítik be az ilyen hajókat és nemcsak a kereskedelmi, hanem a haditengerészet számára is nevelik a jövő tengerésznövendékeit.

Maguk az angolok egy-egy iskolahajót nemzeti ügynek tekintenek s nagy lelki közadakozással s alapítványokkal tartják fenn őket. De az angol tengerész-személyzetben beállott hiány már állami beavatkozást igényelt; ez az állami beavatkozás nem az iskolahajók államosításában nyilvánult, hanem csak azoknak állami támogatásában.

Ezt az az angol rendszerű kellene a kereskedelmi minisztérium szaktanácskozásának is figyelembe vennie. Hazánkban még azért sem volna célszerű az iskolahajó állami jellege, nemzeti hivatásának teljesítésében ez kolonc volna.

Készen kínálkozik a kereskedelmi kormányzatnak a Gyermekvédő Liga által már 1907. évben tett felkérésére az iskolahajó alapítására és fenntartására.

A Gyermekvédő Liga által fenntartandó tengerjáró iskolahajó úgy tengerésztisztek, mint tengerészlegénység kiképzésére volna berendezendő és felszerelendő. Felelőlegessé válnék ezzel a fiumei tengerészeti akadémia,\*) amelynek budgetszerű fenntartási költsége évi állami hozzájárulásként hatalmasan elősegítené az iskolahajó létesítését.

Négy lelkes ember ide s tova már csaknem egy évtized óta csinál propagandát a magyar iskolahajónak. A rendeltetését ismeri már társadalmunk s bizvást reméljük, hogy a Gyermekvédő Liga égíse alatt a magyar iskolahajó tengerre is száll.

### UJDONSÁGOK.

— A Szabad Lyceumból. Tárgyaltuk már a Szabad Lyceum önállósításának ügyét. Arról, hogy az önállósulásra eléggé erős-e már városunk magyarsága, avagy be kell-e érni a Tengerparti Tisztviselők körén s a Fiumei Tanári Körön belül lehetséges szerény kerettel, a Lyceum vezetősége úgy akart meggyőződni, hogy ezer belépésre szóló felhívást és gyűjtő-ívet bocsátott ki. A tagsági díj nagyságát jónak látták nem állapítani meg egységesen, azért, hogy *mindenkinek* alkalom legyen vagyoni ál-

\*) Nézetünk szerint az iskolahajó még nem teszi feleslegessé a tengerészeti akadémia. — A szerk.

lásához képest kisebb vagy nagyobb áldozatot hozni az itteni magyarság ez oly fontosnak ígérkező faktora érdekében. A Tengerparti Áll. Tisztviselők Egyesülete ezental is körülbelül ugyanannyival járulna a költségekhez mint eddig, de a felolvasások niveaujának érdekében kívánatos, hogy *mindenki* megragadja az alkalmat az ügy támogatására. Természetes, hogy az egyszer megalkult Lyceum vezetésében, s a felolvasások élvezetében is elsősorban az új egyesület tagjai fognának részvenni. Aránylag kevés iv érkezett vissza eddig. Az erkölcsei intézetekhez, s a nagyobb cégekhez és vagyonosabb magánosokhoz írtett kérelem maradt leghatástalanabb. Magyar iparosaink, kisebb kereskedőink annál jobban siettek erjükhez képest áldozatkészségüket bizonyítani. Az eddigi jelentkezők nevét legközelebb közzé fogjuk tenni. Az alapító tagság minimális 50 koronának egyszersmindenkorra való lefizetésével jár mindössze. Eddig alapító tagul Gál János kávénagykereskedő, Egan Lajos miniszteri osztálytanácsos és Fest Aladár kir. tanácsos gymnasiumi igazgató lépett be. A Lyceum jövője ügyében f. hó 10-én szerdán 6 órakor újabb megbeszélés lesz a Teng. Tisztviselők Bonavia-beli helyiségében, melyre mindenkit, ki eddig a Lyceum eddigi működésének irányítására eddig is szívesek voltak befojni és minden újabb érdeklődőt szívesen látnak.

— **Felolvasás Messináról.** A Szabad Lyceumban mint már jeleztük, ma este fél hétkor tartja meg Feuermann József előadását, „Elményeim a messinai földrengés alatt” címen, melyben a borzalmakat átélte felolvasó a rémes szerencsétlenség alatt nyert benyomásait fogja megkapó színekben festeni.

— **Magyar színügyi bizottság alakítása Fiumében.** A fiumei Magyar Kör múlt hó 6-ikán tartott választmányi ülésében színügyi albizottságot küldött ki kebeléből s elhatározta, hogy a vasutas szövetség, a máv. aliszti kör, a tengerparti áll. tisztviselők a tanári kör, a kereskedelmi kör és a magántisztviselők egyesületének tehát az összes magyar vagy tulajdonilag magyar egyesületek bevonásával színügyi bizottságot alakít, mely illetékes képviselője legyen a fiumei magyarságnak. Ezen bizottság hivatva lesz az igazgató műsorát és a szerződött tagok névsorát még a szini idény megkezdése előtt felülvizsgálni és mint a közönség és a színigazgató közötti közvetítő kapcsoló véleményező, tanácsadó és ellenőrző bizottságként fog szerepelni minden színészeti ügyben.

A bizottság összeállítására az előkészületek nagy részben megtették és a Magyar Kör elnöksége nevében Fodor Ármán alelnök még február 23-án bejelentette a színügyi bizottság készülő megalakulását Festetich Andor grófnak, a vidéki színészet országos felügyelőjének, ki terjedelmes és meleg hangú levélben válaszolt.

— **Busoni hangversenye.** A hangverseny-egyesület meghívása folytán Busoni Ferruccio, a világhírű zongoraművész csütörtökön e hó 11-én hangversenyezni fog a Deák-szálló nagytermében. A Bösendorfer-zongora e célra ma érkezett meg Bécsből.

Ama óhajokat, hogy Busoni hangversenye ne essék egybe a színház operaelőadásával, az egyesület nem vehette tekintetbe, mivel Busoni előtte való napon Triesztben és utána való napon 12-én már Budapesten játszik és eme szorosán megszabott programja már múlt év szeptember havában állapítottatott így meg.

— **Magyar tengerjáró hajóink utja.** Az *Adria* magyar királyi tengerhajós társaság gőzöseinek járásáról a következő távirati jelentések érkeztek:

„*Adria*” Genuában rakodik hazafelé B vonalon. „*Andrássy*” Bariban rakodik Trieszt és Fiume számára. „*Arad*” elhaladt Gibraltár előtt március 3-án Savona felé. „*Árpád*” Ná-

polyban rakodik Marseille részére B vonalon. „*Balaton*” március 2. óta Kardiffban rakodik Velence részére. „*Báró Fejérvár*” március 4. elhaladt Palermóból Lisszabon, Rotterdam és Anverszbe. „*Baross*” március 2. elhaladt Gibraltár előtt Velence felé. „*Báthory*” február 12. óta javítás alatt Londonban. „*B. Kemény*” március 4. elindult Maltából Triesztbe és Fiuméba. „*Buda II.*” márc. 2. óta Fiumében rakodik Katania, Lisszabon, Leixoesz és London részére. „*Carola*” Malta és Szirakuza közti napi járatát végzi. „*Deák*” március 3. elhaladt Port-Empedocleből Rouenbe. „*Duna*” március 3. elindult Glaszgovból Maltába, Velencébe, Triesztbe és Fiuméba. „*Jóka*” és „*Kálmán király*” február 27 óta kirak Velencében. „*Kassa*” március 4. elindult Bariból Marseille és Spanyolország felé A vonalon. „*Kolozsvár*” március 4. elindult Fiuméből Messina, Katania, Palermo, Rouen és Leihbe. „*Lederer Sándor*” március 4. elindult Valenciából hazafelé A vonalon. „*Matlekovits*” február 27. óta rakodik Fiumében az északafrikai vonal részére. „*Mátyás király*” Fiumében rakodik Marseille és Spanyolország felé A vonalon. „*Nagy Lajos*” javítás alatt van Triesztben. „*Rákóczi*” Nápolyban rakodik hazafelé. „*Szefánia*” február 16. elindult Barcelonából Brazíliába. „*Szápáry*” Fiumében rakodik Marseille felé B vonalon. „*Széchenyi*” Nemoursban rakodik az észak-afrikai vonalon hazafelé. „*Szeged*” február 16. óta kirak Velencében. „*Szél Kálmán*” február 28. elhaladt Gibraltár mellett Kardiff felé. „*Szeni László*” Messzinában rakodik hazafelé B vonalon. „*Tibor*” Gravozában rakodik Valencia, Bordeaux és Glaszgov részére. „*Tisza*” március 5. óta kirak Fiumében. „*Zichy*” március 2. elindult Palermóból Valenciába és Londonba. „*Zrínyi*” Genuában rakodik Marseille és Spanyolország felé A vonalon.

A *Magyar Keleti Tengerhajós-Részvétel-társaság* hajói közül „*Attila*” Bahua-Blancában rakodik, „*Gróf Tisza István*” Velencében kirakodik, „*Hieronymi*” Marseilleből Kardiffba indult, „*József Ágost kir. herceg*” Várnában rakodik rotterdami rendeltetéssel, „*Kelet*” Konstanza és Konstantinápoly között vegez szolgálatot, „*Kossuth*” Oránból Livornoba indult, „*Nádor*” Newcastle on Tyne-ban rakodik, „*Orsova*” hamburgi rendeltetéssel Konstanza-ban rakodik, „*Turris*” utban van Burnt-Izlandból Fiume felé.

— **A horvát vicebán fiának öngyilkossági kísérlete.** Bécsből jelentik: Crnkovics Imre 19 éves műegyetemi hallgató, a horvát vicebánnak fia, szombaton este lakásán revolverrel öngyilkossági kísérletet tett. Crnkovics a múlt nyáron Zágrábban elvégezte a gimnáziumot és októberben Bécsbe jött, hogy technikusknak beiratkozzék. A műegyetemen főlvételi vizsgát kellett tennie, amelyen azonban megbukott. A fiatalember elítélte szülei előtt bukását. Néhány nappal ezelőtt elárulta szállásadójának, hogy nem tette le a vizsgát és hogy nem iratkozott be a műegyetemre; ezt nem meri szüleinek megvallani és ha nem sikerül magát a műegyetemre utólagosan főlvétetni, akkor agyon fogja magát löni. Lakásadója rossz tréfának vette a fiatal ember szavait. A rendőrség értesítette Crnkovics vicebánt fiának öngyilkos kísérletéről. A fiatalember sérülése nem veszedelmes.

— **A közeledő operaidényre.** Ma jelenik meg a „*Fiume Lirica*” című, gyönyörű képes különszám, mely a jelenlegi operaidényben színre kerülő dalművekről szól. A külön szám ára 30 fillér és Alpron Attilio, Navarro Hugo és Prohaska utódai cégeknek kapható. A tiszta nyereséget Fiume város szegénysorsu tanuló jává fordítják.

— **A magyar tengerhajózás és az osztrákok.** Magyarország eddig egyetlen igazi tengerentúli hajózási vonala az Adriának braziliai járata volt, amely az idők folyamán bizonyos nemzetközi jelentőségre is tett szert. Annál sajnálatosabb, hogy ez a hajózási vonal nem hogy fejlődne, de relative az osztrák vonalakkal szemben állandóan vissza megy.

Először az osztrák Lloydal történt megállapodás értelmében a braziliai szolgálatot a két társaság közösen látta el: azután a Lloyd

járatának számát kétszeresre emelte fel, míg az *Adria* járatának száma a régi maradt. Most ehhez hozzájárul még Ausztriának legújabb, agilis tengerhajózási vállalata az *Austro-Americana*, mely közvetlen járatot létesít Argentínába és megállapodást kötött a Lloydal és az *Adriával*, hogy hajói úgy kifelé, mint visszafelé Brazília két legfontosabb kikötőjé, Rio de Janeirot és Santosat érintik.

Kizárólag a kivitel kereskedelm szemponjtából mindenesetre előnyös ugyan, ha Magyarország minél több délamerikai hajóval áll rendelkezésére, sajnálatos azonban, hogy ez a magyar tengerhajózás rovására történik és egyértelmű azzal, hogy a magyar tengeri kereskedelem egy része *Fiuméből Triesztbe terelődik át.* Már pedig, ha komolyan akarnók, hogy a sokat emlegetett kiviteli törekvések legalább részben megvalósuljanak, akkor a meglévő hajózási vonaloknak nem volna szabad hanyatlaniuk, hanem azokat még fejleszteni kellene.

Alig szükséges mondanunk, hogy az *Adria* teljes erejével küzd az osztrák társaságok szívós térfoglalása ellen, amde rendkívül megnehezíti a védekezést, hogy azok mögött maga az osztrák kormány áll, míg nálunk a zűllő parlamenti viszonyok s még inkább a pártoknak tengerhajózási érdekeik iránt való teljes érzéketlensége cieve kétségessé tenné a kormány bármely akcióját. Pedig eredményesen lehetne érdekeinket megvédelmezni, ha épp úgy, mint az osztrákok, figyelmen kívül hagyjuk a forgalmi irány megosztására vonatkozó egyezményt s mi viszont szintén a *szabad hajózáásban rendszeresítjük a Fiume—levantei járatokat.*

Ismételjük, a mostani politikai helyzet mellett nincs sok reményünk arra, hogy valami erőteljesebb akció kezdhet a magyar kormány, de mégis kötelességünknek tartottuk, hogy a vitális kiviteli érdekeink ellen folyó aknamunkára a közfigyelmet rátereljük.

— **A levél-portó leszállítása Ausztria-Magyarország és Amerika közt.** Az amerikai Egyesült-Államok postai igazgatósága 1907. október 1-én az Amerikából Angol-, Német-, Francia-, Olaszországba, valamint Belgiumba és Hollandiába irányított egyszerű levelek portóját 5 centről 2 centre (10 fillérre) szállította le. Ennek folytán az osztrák kereskedelmi miniszter kezdeményezése folytán a külügyi hivatal lépéseket tett, hogy *Ausztria-Magyarország is hasonló kedvezményben részesültesse.* A nemrég megérkezett válasz szerint azonban az Egyesült-Államok kormánya — a postadepertement véleménye alapján — az előterjesztésnek nem adott helyet s ezt azzal okolta meg, hogy a levélportónak 5 centről 2 centre való leszállítása csak azokkal az országokkal való postai forgalomban engedélyezhető, melyekben a levelek közvetlenül, azaz egy harmadik ország területén való átvitel nélkül szállíthatók. (A Newyork—fiumei járaton a levelek nem mennek más országokon keresztül, tehát itt le volna szállítható a levélportó 25 fillérről 10 fillérre. — A szerk.)

— **Az óceán halottjai.** Az *Adria* hajó-társaság közli a helybeli révkapitánysággal, hogy a Cunard hajó-társaság „*Caronia*” gőzö-sén Newyork felé való útjában február 6-án meghalt Bencsár Andor 28 éves borsodi és február 8-án Széli Gyula 28 éves somogyi illetőségű kivándorló kik családjáikkal utaztak az újvilág felé. A szokásos szertartások után számba varva a tengerbe bocsájtották őket.

**Igy, apuska — és most megkezdődhetik!**

Nem nagyon melegen, nem nagyon hidegen felöltözve, egy Fay-féle valódi szodeui ásványpasztilla a szájban és egy tucat a zsebben — most már derekasan fujját a márciusi szél, nem árt neked! Hja, ha nem volna Fay-féle valódi szodeink! Készletünk különben fogytan van és ha akarsz, hozzá magaddal a gyógyszerházból vagy a drogeriából néhány skatulyával. Hiszen egy skatulya ára csak 1 korona 25 fillér, de vigyázz hogy utánzatot ne adjanak.

Vezérképviselet Magyarország-Ausztria részére: Gunzert W. Th. Wien, IV., Grosse Neugasse 17.

**Uj magyar templom Newyorkban**  
A newyorki magyar zsidó hitközség 18 West 118 Street alatt díszes új magyar templomot építtetett s ennek ünnepélyes felavatása február 20-án ment végbe a newyorki magyar zsidóság élénk részvétele mellett. Az új templomot a rendező bizottság kívül-belül fellepelt az amerikai s magyar zászlókkal s dr. Klein Fülöp rabbi felavató beszédében szépen emlékezett meg a magyar szülőhazáról is. A hitközség több tagja, nevük megnevezése nélkül, ötvézer dollárt ajánlkozott az új templom számára.

**Lezuhant a hajófenékre.** A Baross-mólón horgonyzó „Muriel Coverdale” angol gőzösön szombaton délután súlyos baleset történt. A hajó fedélzetén állt Dejanovich Elias 21 éves károlyvárosi illetőségű kikötőmunkás a hajóúr nyílásához közel, mikor egy darutól fölemelt rakomány elkapta és a hajó fenékre lőtte 8-10 méternyi mélységbe. Életveszélyes sebekkel szállították a kórházba.

**Késelő kocsis.** Fabianac József 18 éves klanaci illetőségű helybeli kocsis a rendőrség letartóztatja, mert tegnap este a Corsia Deákon Cár Gaiba névű 20 éves társát hátszurta és a gerincén súlyos sebet ejtett rajta. A megkéselt natalembert a kórházba szállították.

**A „Carpathia” elindulása.** A Cunard hajóstársaság „Carpathia” gőzöse tegnap délután indult el 2153 kivándorlóval. Az első osztálynak nem volt utasa, míg a II-dik osztályba 60 felnőtt 14 gyermek és egy csecsemő szállt be a harmadikba pedig 1879 felnőtt, 170 gyermek és 29 csecsemő. A hajó egyébként 1500 tonna vegyes áru is elvitt magával.

**A kikötőből.** Március 7-8. **Érkezett:** „Alga” osztrák gőzös New-Castleből 2100 tonna szénnel. „Ludford” angol gőzös New-Castleből 5000 tonna szénnel. „Dorothea” osztrák gőzös New-Castleből 1500 tonna szénnel. „Helios” osztrák gőzös Triesztből üresen. „Carniola” osztrák gőzös Triesztből üresen. **Indult:** „Carpathia” angol gőzös New-Yorkba 2153 kivándorlóval és 1500 tonna vegyes áruval. „Mattekovits” magyar gőzös az afrikai vonalra 960 tonna fával, 2500 bádortartány kőolajjal és 60 tonna vegyes áruval. „Nippon” osztrák gőzös Calcuttába 1500 tonna cukorral. „Tisza” magyar gőzös Marseillebe 200 tonna fával és 100 tonna vegyes áruval.

## Távirat ◀ Telefon.

### A képviselőház ülése.

BUDAPEST, márc. 8. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

Harmadszori olvasásban elfogadják a szombaton letárgyalt kereseti adójavaslatot.

Wekerle Sándor miniszterelnök betérjeszti az állami közszénbányák fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot.

Azután áttér a Ház a jövedelmi adójavaslat folytatóság tárgyalására.

Eszterházy Béla gróf a javaslatról a mai helyzet javulását várja és elfogadásra ajánlja azt.

Polónyi Géza azt mondja, hogy a javaslat merénylet a földbirtok és a család ellen, kiknek minden jövedelmét megadóztatja.

Nagy Sándor beszél azután a javaslat-hoz.

### Kossuth ismét beteg.

BUDAPEST, márc. 8. Kossuth Ferenc régi izületi csuza ma ismét megújult, úgy hogy kénytelen volt ágybafeküdni. Orvosai véleménye szerint legalább egy hétig kell az ágyat nyomnia s ez alatti látogatásokat egyáltalában nem fogadhat. A függetlenségi párt ma esti értekezletétől természetesen szintén kénytelen lesz távol maradni.

### Supilót és társait megverték.

ZÁGRÁB, márc. 8. Mikor tegnap délután Supilo Ferenc képviselő kitépett a National kávéházból, a Starcevic-párti legionáriusok rátámadtak és véresre verték. Supiló segítségére siettek a kávéházból Banjanin, Popovits

és Pribicevics képviselők, de az ekkor már hatalmasan megnőtt néptömeg ezek ellen is fordult s őket is csufosan elverte. Supilonak, Banjaninnak és Popovicsnak a kórházban kötötték be sebeiket. Az egész ügy abból kifolyólag támadt, hogy Supilo Fiumében néhány héttel ezelőtt Lacsovic Starcevic párti képviselőt inzultáltatta.

### A „Ne temere” visszavonása.

BUDAPEST, márc. 8. Az „Alkotmány” jelenti, hogy a Vatikán végleg visszavonta a „Ne temere” pápai dekretumot, a különböző vallásúak házasságát illetően. Ezáltal helyre áll ez ügyben a régi állapot.

### Návayt megoperálták.

BUDAPEST, márc. 8. Návay Lajos képviselőházi alelnököt ma a Herzel-szanatórium-ba vitték, hol sikerült műtétet végeztek rajta.

### A „Szanin” elkobozták.

BUDAPEST, márc. 8. A budapesti vizsgáló bíró ma elkobozta Arcubasev orosz író „Szanin” című regényét.

### Véres kardpárbaj.

SZOLNOK, márc. 8. Karcag Pál és Kohn Andor dr. ügyvédek ma lírápi polemikából kifolyólag kardpárbaji vívta mellyel Kohn dr. súlyosan megsérült.

### Öngyilkos kereskedő.

BUDAPEST, márc. 8. Berger Mihály berlini kereskedőt, ki néhány nappal ezelőtt érkezett Budapestre, ma délelőtt a Continental szállodában halva találták szobájában. Öngyilkosság esete forog fenn.

### Az olaszországi választások.

RÓMA, márc. 8. Olaszországban tegnap kezdődtek meg az általános politikai választások. Amennyire az eddig közölt eredményekből kivethető, Lombardiában a néppárt és a liberálisok megbuktak Brescia és Bergani tartományban a klerikálisok győztek. Olaszország többi részében a radikálisok és a szocialisták győztek nevezetesen Róma, Genova, Torino és Firencében. A két szélső párt, a szélső bal és a szélső jobb megerősödött; feltűntést kelt a klerikálisok győzelme.

## Angol-kór.

Ami kiváló és koncentrált táplálék, a mely a SCOTT-féle Emulsio-ban foglaltatik, táplálja a csontokat, s azokat keményekké és egyenesekké teszi. E szer hatása alatt a csontokat körülvevő húsgégszemes és szilárd lesz.

Az általános egészség a

### SCOTT-féle Emulsio

hatása alatt, rohamosan javul és az angolkóros gyermekek époly rózsás és viruló arcszínt kapnak, mint az egészségesek. Az orvosok állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsio

használatát.



Az emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle műtészeti védjegyét — a halászt — hőrjűk figyelmeztetés venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszerárban.

## Nemzetközi Utazási Iroda

Fiume Via Alessandrina 4 (Cosulich ház)

### Vasuti és hajójegyek minden irányba.

Hálókocsihelyek előjegyzése. Podgyász elszállítások. Pénzváltás. Hitellevek és csekkek. Utazási baleset és podgyász-biztosítás. Utmutatók és uti könyvek.

Mindenemű felvilágosítás írásbelileg.

Telefon 468.



## Dr. Pachany A. Fogorvos

Fiume (Zmajč-ház) rendel Abbaziában (Villa Istria) minden hétfőn, szerdán, pénteken d. u. 3-6. Minden más időben Fiumében d. e. 9-12 és d. u. 2-6.

### Lederer penzió Abbazia.

### Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.



## „NETITIA”

első fiumei szoba- és ablak tisztító intézet.

elvállal szobaparket-fényezést és jókarban tartást valamint minden egyéb szoba- és ablaktisztítási munkát s lakások rovarmentesítését magánosok, hivatalok és üzlethelyiségek részére mérsékelt áron.

Iroda: Via Risorta Vezsil-féle új ház.



## Uj magyar hentes-üzlet!

Tisztelettel van szerencsém a t. fogyasztó közönség tudomására hozni, hogy Vicolo della Germania 1. sz. alatt, a kászárnya átellenében

## hentesáru-üzletet

nyitottam, hol az összes e szaknába vágó cikkeket naponként frissen, a legkitűnőbb minőségben és legolcsóbb árban árusítom.

Cikkeimnek feltétlen tisztaságáról, valamint a legjobb kiszolgálásról előre is biztosítva a n. é. közönséget, kérem nagyrabecsült pártfogását.

TELEFON 987.

Mély tisztelettel  
Szathmáry György  
hentes m.

### Megnyilt

## Uj mézszárszék

Vicolo della Germania 1. sz.

a de la Ville-szálloda házában.

TELEFON 1064. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a fentvezetett mézszárszékben mindennap a legjobb minőségű

### Friss husneműek

olcsó árak és pontos kiszolgálás mellett kerülnek kimérésre.

Valódi erdélyi tejcs bárány csalis nálam kapható.

A t. közönség szives pártfogását kérve vagyok

tisztelettel REICH ÖDÖN mézszáros.

## VARIETE INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte  
Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órákor.

**A FIUMEI KERESKEDELMI BANK**RÉSZVÉNYTÁRSASÁG  
ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA  
betétkönyvek és folyószámlák után**4% netto kamatot**terít meg feleinek.  
A járadékadót a bank önmaga viseli.**Kiadó szép szoba**

előszobával együtt, butorral vagy anélkül esetleg irodai használatra is. Cim a kiadóban.

**Varieté Hotel Susak**Tulajdonos: Pesaro Vittorio  
naponta nagy előadás  
Teljesen új műsor.Csak néhány napig.  
**Les deux Maximow**Mlle Dezon átváltozó csipketáncosnő,  
Marchillini Alfréd kómikus, Charly Lilly angol  
énekesnő és táncosnő, La belle Annette nemzetkező énekesnő, Cis an Dis zenebohócok,  
Walthon Poldi bécsi szubrett, Les Darcos duettisták a párizsi Folies Marignyből, Kosmos nővérek táncosnők stb. stb.

Nagyszerű látványosság!

Kezdete este 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

**Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.**

FIUME.

Különlegesség

**FÉNYKEMÉNYÍTŐ**  
táblácskákban.

VÉDJEJY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

**Cirkvenica**

Palace Hotel THERAPIA Szanatorium.

Téli üdülőhely a magyar tengerparton, Fiume mellett.

Hajó-közlekedés naponta négyszer.  
Enyhe tengeri klíma. 120 szoba. Modern kényelem.

Penzió 7 koronától.

Tökéletes orvosi berendezések. Orvos dr. Groó Béla.

Prospektust küld:

THERAPIA igazgatósága Cirkvenicán.

Porto-Ré

(Kraljevica)

**LIBURNIA SZÁLLÓ**

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnnyire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni,  
hogy a Deák korzó 30. szám alatt levő**KORONA VENDÉGLŐT** december 1-én átvettem.Heti étlap: Hétfő: Korhelyleves, Kedd: Puszta gulyás Szerda: Halak  
Csütörtök: Székely gulyás, Péntek: halételek Szombat:  
Különféle hurkák Vasárnap: Kitünő töltött káposztát.

Havi étkezők 18 és 20 frt. étlap szerint 24 frt.

Jó magyar konyha! — Hamisítatlan borok! — Kőbányai Polgári Sör!

Tulajdonos: Ladányi György.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Corsia Deákon a  
pályaudvarral szemben levő**Newyork kávéházat**átvettem. Jó magyar üvegborokkal, naponta frissen csapolt sörrel és kifő-  
gástalan kávéházi italokkal szolgálók minden időben. Éjjeli 2 óráig nyitva.

Estéknként cigányzene! Figyelmes kiszolgálás!

Tisztelettel DÖMÖTÖR JÁNOS.

**Pálma-Hajviz**a legjobb szer korpa és hajhullás  
ellen.Kapható CSIZMÁS DEMETER  
fiumei első magyar fodrásználVia Adamich 2. sz. (az Europa szálló kö-  
zelében.)

és minden drogériában és fodrászüzletben

ELSO FIUMEI

**RUHA - SANATORIUM**Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).  
Ruhát vasalásra és javításra át-  
veszek. Olcsó havi előfizetés ellenében  
rendben tartom az egész ruhakészletet. 30  
éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér

H. Schönberg ferfiszabó.

ABBAZIA

**VILLA MELANIE**

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül  
a tenger partján saját fürdővel és  
kitünő konyhával. -- Mérsékelt árak**Első fiumei magyar  
kárpitós és diszitő**Fiume, Corsia Deák 38 és via Serpen-  
tina 20.Modern tükördívánok, szőnyegdiván, gar-  
niturák, matracok készen kaphatókVállal a legegyszerűbbtől a legmoder-  
nebb berendezésig minden nemű kárpitós,  
diszitő és angol börmunkát jutányos áron.Szíves pártfogást kér Garami József  
a budapesti Steinschneider udv. szálló-  
cég volt munkavezetője.**Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!**„A Tengerpart” immár hatodik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a  
milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések  
is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg  
népszerűségét és olvasottságát.